

Ny studie utkommen om personer med dövblindhets träning av orientering och förflyttning

26 oktober 2023

Foto: Emy Hurtig

I en ny studie har synpedagogen Emy Hurtig, verksam i Region Skåne, undersökt synpedagogers erfarenheter av att använda den nationella standarden för träning av orientering och förflyttning för vuxna personer med dövblindhet. Dövblindhet är en komplex situation där både hörsel och syn är nedsatta i varierande grad. Funktionsnedsättningen påverkar i hög grad individens förmåga att orientera sig och förflytta sig självständigt, vilket innebär en ökad risk för olyckor och minskad delaktighet i samhället.

I studien medverkade tio synpedagoger från åtta olika regioner. Samtliga synpedagoger var kvinnor i varierande åldrar mellan 44 och 64 år. Deras erfarenhet inom orientering och förflyttning varierade mellan tre års erfarenhet till 26 års erfarenhet. Variationer sågs också i deras utbildning inom orientering och förflyttning, där några hade gått avancerade kurser och intensivutbildningar.

I studien framgick det att personer med dövblindhet kan ha svårt att använda hjälpmedel för hörsel och förflyttning på grund av rädsla för stigmatisering. Därför är det av största vikt att personer med dövblindhet får rätt introduktion och träning för att kunna orientera sig och förflytta sig säkert. Gruppen personer med dövblindhet är en heterogen grupp, vilket innebär att insatserna måste anpassas individuellt utifrån varje persons syn- och hörselstatus samt efter deras förmåga att ta emot information.

Det betonades i studien att hur individen kommunicerar spelar en avgörande roll i hur träningen i orientering och förflyttning utformas. Om personen inte kan lyssna och gå samtidigt, eller om de använder taktilt eller visuellt teckenspråk som sätt att kommunicera, måste träningen anpassas stegvis.

Det framkom också att den nationella standarden för orientering och förflyttning inte är utformad med hänsyn till personer med kombinerad syn- och

hörselnedsättning. Det finns forskning som betonar vikten av orientering och förflyttning och användningen av kompletterande hjälpmedel för personer med dövblindhet. Trots det saknas det studier som beskriver hur introduktion och träning av orientering och förflyttning bör genomföras i denna specifika målgrupp. Detta medför att synpedagogerna måste anpassa standarden efter patientens behov, vilket kan leda till varierande kvalitet och säkerhet i träningen.

Sammanfattningsvis påpekar studien att bristen på en tydlig standard för orientering och förflyttning för personer med dövblindhet kan utgöra en risk för patientsäkerheten och vården. Det kan också skapa en osäkerhet och otrygghet bland synpedagogerna i att genomföra träningen på ett likvärdigt sätt till alla patienter. Detta faktum understryker behovet av att utveckla riktlinjer som bättre tar hänsyn till denna specifika målgrupp.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Nunnor anklagas för övergrepp på döva barn

26 oktober 2023

Foto: Adobe stock

Teckenrapport berättade den 20 oktober om en uppmärksamrad rättegång i Argentina där en trädgårdsmästare i Argentina dömdes för våldtäkt. Nu har även ett parallellt fall tagits upp i en rättegång där två nunnor och sju andra kvinnliga anställda vid samma institution anklagats för sexuella övergrepp och våldtäkt mot barn.

Samtliga kvinnor var anställda vid den religiösa institutionen för döva barn, Antonio Próvolo i Mendoza, Argentina och samtliga frikändes från anklagelserna. Denna dom avslutar en två och ett halvt år lång rättegång som har chockat Argentina där även påven Franciskus hör hemma.

Flera anställda vid institutionen greps efter att anklagelser om övergrepp dök upp 2016, vilket ledde till att institutionen stängdes. 2019 dömdes två präster, Horacio Corbacho och Nicola Corradi, som hade ansvar för barnen på skolan, till över 40 års fängelse var för sexuella övergrepp mot ett 20-tal minderåriga barn som var mellan fyra och 17 år när brotten begicks. I den senaste utredningen fokuserade man på de påstådda övergreppen mot 11 offer, där över 400 förhör hölls och över 100 vittnen vittnade. Detta ledde till att bland annat en trädgårdsmästare dömdes till 18 års fängelse.

I rättegången mot två nunnor och sju andra kvinnliga anställda frikändes samtliga av en panel bestående av tre domare. De två nunnorna heter Kumiko Kosaka och Asunción Martínez. En av offrens föräldrar, Ariel Lizarraga, beskriver domen som "total orättvisa" och anklagade den katolska kyrkan för att konspirera för att "städa upp fläcken" av tidigare anklagelser om övergrepp.

Försvarsadvokaterna har meddelat att de planerar att överklaga domen till högre domstolar och internationella organ när skälen för domen har offentliggjorts. Samtidigt har offrens familjer kämpat för rättvisa och avslut på det tabu som omger anklagelser mot präster i Argentina och runt om i världen.

Denna skandal har varit en del av en bredare våg av sexuella övergreppsskandaler som har drabbat den katolska kyrkan över hela världen de senaste åren. Skolan, som grundades 1995 och erbjöd gratis utbildning till döva och hörselskadade barn, ansågs tidigare vara ett av de bästa centren som specialiserat sig på hörselnedsättning i Argentina.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Irlands första döva barrister

26 oktober 2023

Foto: Adobe stock

Sofiya Kalinova är den första döva barristern i Irland som använder

irländskt teckenspråk, ISL, när hon utför sitt arbete inom juridik.

I bland annat Irland, England och Wales har endast medlemmar i den enda yrkesgruppen rätt att föra talan i domstolar och de bär titeln barrister. Sofiya fick en examen från University College Dublin (UCD) och King's Inns, där hon också var den första döva personen som blev antagen. Hennes prestation uppmärksammades när chefsdomaren Donal O'Donnell kallade henne till the Bar of Ireland den 12 oktober. Efter en kamp har hon nu alltså fått en plats inom det juridiska yrket.

Trots framgången har Sofiya inte haft en enkel resa. Hon blev till exempel tillsagt att hon skulle behöva betala för sin tolk för att kunna delta i en kurs vid Griffith College, en kurs som var avsedd för att förbereda studenter inför inträdesproven till King's Inns. Hennes strid för rättvisa stöddes av Irish Human Rights and Equality Commission. Dessutom tilldelades hon tidigare i år € 3 000 av en kommission för arbetsrelationer för att kunna betala tolkarna.

Sofiya har engagerat sig i ideella organisationer i över ett decennium och är medgrundare till European Deaf Students' Union. Hon ser sin prestation som ett viktigt steg mot en juridik i Irland som främjar inkludering och mångfald och uppmanar till att fortsätta bryta ner barriärer och göra framsteg tillsammans.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Flera svenska rekord i simning

26 oktober 2023

Foto: Rudolfs Stupans

De senaste simtävlingarna har lett till nya svenska rekord samt flera personbästa.

Den 14-15 oktober deltog Alice och Ebba Seyffart i simtävlingen Ungdoms Grand Prix, UGP, i Lund. Alice simmade svenskt rekord för döva i 1500 m frisim i kortbana

för damer, på tiden simma 20.27,36 minuter. En tid som nu sätts upp på den tidigare vakanta listan. Rekordet gäller för närvarande både för damer och juniorer. Alice kom dessutom tvåa i sin åldersgrupp i tävlingen och fick silvermedalj.

Efter två långa dagar och olika lopp förbättrade dessutom både Alice och Ebba sina personbästa i 100 m frisim.

Helgen därpå tävlade Rudolfs Stupans med sin klubb, Stockholmspolisens IF Simförening, vid DM i kortbana. Rudolf simmade svenskt rekord för döva i 50 m fjäril på tiden 27,14 sekunder. Den föregående svenskrekordet i samma sträcka var på 27,20 sekunder.

Tiden är dessutom Rudolfs personbästa efter att ha suddat bort den gamla tiden från 2018. Efter sträckan sa Rudolfs att han hade på känn att han skulle få ett nytt personbästa på 50 m fjäril. Han antog att eftersom han simmade snabbare vid samma distans i långbanan i somras så skulle formen vara kvar.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Internationella teckenspråkslärarkonferens i Skottland

26 oktober 2023

Foto: Signs@HWU

Edinburgh, Skottland, fick äran att arrangera den fjärde internationella teckenspråkslärarkonferens, LESICO 4, den 20-22 oktober. Dagen innan var de även värd för det Europeiska nätverket för teckenspråkslärare, ENSLT, som hade sin generalförsamling där bland annat en ny styrelse valdes fram.

23 länder deltog i den fjärde LESICO och programmets innehåll bestod av över 20 olika föreläsningar om ungefär 20–40 minuter vardera. Ämnen som togs upp var bland annat om erkännanden av teckenspråk i Europa, utmaningar och bra övningar vid en digitalundervisning i teckenspråk ur elevers perspektiv, hur man undervisar i turtagning, erfarenheter från utveckling till införandet av Signomodellen för att lära sig norskt teckenspråk, brist på resurser för minoritetsgrupper.

Förutom föreläsningar hade de även workshops som handlade om införandet av Gemensam Europeisk Referensram för språk (CEFR) för just teckenspråk i Europa – framgångar och utmaningar, politiskt korrekt vid teckenspråksundervisning samt förståelse av metoder vid andraspråksinläringar.

De tidigare LESICO har varit i Prag, Paris, Bern och nyss Edinburgh. Den femte LESICO kommer att ske i Portugal 2026.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Tolkanvändareventet i Örebro

26 oktober 2023

Igår hade Region Örebro läns Tolkcentral ett tolkanvändarevent. Där berättade de för tolkanvändarna vad senaste nytt är inom verksamheten, om hur ekonomin ser ut nu och framöver samt om den nya beställningsportalen. Verksamhetschefen Anki Johansson ledde eventet som hölls i två timmar.

Anki berättade att ekonomiska situationen är mörk just nu, att det är stora sparkrav som gäller i hela Region Örebro län och att risken är att det varar i några år till. Hela 414 miljoner kronor ska Regionen spara under 2024. Det innebär då att det är anställningsstopp på alla verksamheter inom Regionen inklusive Tolkcentralen. Allmänt inköpsstopp gäller nu för allt som inte är

verksamhetskritiskt och dessutom får inga investeringar göras, som till exempel renoveringar. Det är även allmänt stopp för deltagande i konferenser och kurser som inte är verksamhetskritiska för de regionalt anställda.

Tolkcentralen måste nu se över hur de kan förbättra prioriteringen av uppdragen de får in. De måste minska på kostnaden motsvarande fem anställda. Några åtgärder de ska göra är att se över vad de kan minska på eller avsluta, som till exempel telefonabonnemang, förbrukningsmaterial och datorer. De försöker också genomföra fler distanstolkningar för att minska resekostnaderna. Dessutom behöver en förändring av arbetssätt göras och det kan innebära att vid vissa tider kan Tolkcentralen endast ta emot beställningar via telefon samt vissa dagar endast via mail. Tolkcentralen utför nu inga prioritet 3-uppdrag för personer över 18 år.

Anki nämnde också att under 2023 har de redan haft över 500 uppdrag inställda på plats och dessa är på totalt 865 tolktimmar. Läger man dessutom till restid på en timme per uppdrag så är det totalt 1300 tolktimmar som någon annan kunde ha fått. Tolkcentralen uppmanar därför tolkanvändarna att aktivt avboka om de inte kommer, eller be sjuk- eller tandvården att avboka åt dig.

Dövas Förening i Örebro har ett tolkbrukarråd bestående av Josephine Willing, Isabel Engwall och Carl Rasmussen. De berättar att de är oroliga över att Regionen måste spara så mycket pengar och för att tolkanvändarna kommer att drabbas, särskilt vad gäller prioritet 3-uppdrag.

Enhetschefen Anders Silvetärn berättade om den nya beställningsportalen "BokaTolk" som finns på 1177.se. Där kan man göra beställningar, se alla sina kommande bokningar, göra ändringar och avboka. Beställningar via mail och telefon kvarstår men Tolkcentralen rekommenderar tolkanvändarna att använda portalen eftersom den är smidigare och snabbare.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Beslutet oförändrat, WFD:s kongress 2027 hålls i Förenade Arabemiraten

26 oktober 2023

Foto: SDR

Teckenrapport har tidigare rapporterat om att Världsförbundet för döva, WFD, skulle ha en extra generalförsamling den 21 oktober. Den genomfördes via Zoom och Sveriges delegater var Maria Hermanson och Joakim Hagelin Adeby.

Sverige var en av 19 länder som lämnat in begäran om en extra generalförsamling, EGA, av den anledning att man inte var nöjd med hur WFD hanterat processen kring val av kandidatländer inför nästa kongress. Det var första gången i WFD:s historia som de genomförde en EGA. I och med att EGA skedde via Zoom har det varit en del tekniska utmaningar men 89 länder deltog.

Tre timmar innan EGA startade, beslöt Norges Dövas Förbund, NDF, att ta tillbaka sin kandidatansökan som värdland till WFD-kongressen 2027. NDF berättar sedan via sin sociala media att anledningen till tillbakadragen ansökan berodde på WFD:s ovillighet att offentliggöra den dialog som förts mellan dem och NDF. NDF menar att sedan de skrivit ett öppet brev till WFD i juli har det förekommit en kontinuerlig dialog med WFD. NDF har även publicerat tre artiklar om WFD i deras senaste nummer av Døves Tidsskrift. Då blev dialogen ännu mer intensiv och NDF valde att publicera WFD:s svar på samma plattform där det ursprungliga öppna brevet publicerades. NDF har även varit villiga till att låta WFD svara via Døves Tidsskrift, vilket de inte gjorde. Istället valde WFD att publicera sitt svar via WFD:s hemsida, dagen innan EGA, vilket upprörde NDF.

Under EGA fick medlemmarna rösta om att integrera mänskliga rättigheter som ett kriterium när WFD ska göra utvärdering av kandidatländer. Majoriteten röstade emot förslaget. WFD ska dock utveckla sina frågor till framtida kandidatländer. Vid EGA fick medlemmarna även rösta om värdnation för WFD-kongressen 2027. Förenade Arabemiraten, U.A.E., vann återigen med 64 röster medan 10 röstade emot och 15 valde att inte rösta. Sverige är en av de 10 som inte röstade på U.A.E.

eftersom Sveriges Dövas Riksförbund, SDR, anser att deras ståndpunkt är densamma som förut.

Resultatet av denna EGA blev alltså oförändrat från det ursprungliga resultatet vid generalförsamlingen i Jeju, Sydkorea. WFD:s kongress 2027 kommer därmed att äga rum i U.A.E.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Genterapi för att bota döva barn

26 oktober 2023

Foto: Adobe stock

Ett nytt genterapiförsök som syftar till att hjälpa barn med svår hörselnedsättning på grund av en genetisk variation i OTOF-genen är på väg att införas. Upp till 18 barn under 18 år från Storbritannien, Spanien och USA kommer att inkluderas i studien och följas upp under fem år. Syftet med studien är att utvärdera om genterapi kan förbättra barnens hörselkvalitet i jämförelse med traditionella cochlea implantat.

Hörselnedsättning som orsakas av variationer i OTOF-genen resulterar i att hårceller i innerörat inte kan kommunicera korrekt med hörselnerven, vilket leder till svår hörselnedsättning från födseln. Genterapin kommer att administreras genom en injektion i örats snäcka med hjälp av ett modifierat virus. Injektionen förväntas bli en mer permanent lösning för hörselnedsättning jämfört med traditionella hörselhjälpmedel.

Barnen i studien kommer att få genterapi i olika doser enligt en noggrann plan. Om genterapin inte är effektiv efter sex månader, kommer familjerna att ha möjlighet att välja att operera cochlea implantat.

Studien stöds av National Institute for Health and Care Researchs kliniska forskningsavdelning och biomedicinska forskningsavdelning. Forskarna kommer att

följa barnen under en femårsperiod och förväntar sig att de första resultaten kommer att offentliggöras i februari nästa år.

Professor Manohar Bance, chefsutredare för studien vid Cambridge University Hospitals NHS Foundation Trust, säger att det är viktigt att ingripa tidigt, eftersom barns hjärnor utvecklas snabbt. Om genterapin är framgångsrik för behandling av OTOF-relaterad hörselnedsättning, kan den öppna dörren för behandling av andra genetiska hörselnedsättningar. I USA, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Spanien och Italien tros omkring 20 000 personer ha en hörselnedsättning orsakad av OTOF-mutationer, vilket understryker behovet av framgångsrika behandlingsalternativ. Samtidigt som man betonar att dövhet inte är ett hinder för vare sig prestation eller lycka.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Låtsasdöv man med falskt pass anhållen

26 oktober 2023

Foto: Adobe stock

En man med ett misstänkt falskt filippinskt pass stoppades på Ninoy Aquino International Airport (NAIA) i Filipinerna. Den misstänkte, identifierad som Sengaloun Phimpa, anlände med ett AirAsia-flyg från Bangkok och hävdade att han var döv.

Det var Cristine Niepes vid immigrationsmyndigheten som upptäckte bedrägeriet och tog med Phimpas pass för kontroll i myndighetens laboratorium. Där upptäcktes flera brister i passet och man kunde bekräfta att Phimpas pass var falskt, inklusive en förfalskad immigrationsstämpel och thailändskt visum.

Vid kontrollen misstänkte immigrationsmyndigheten att Phimpa kanske låtsades vara döv för att undvika att prata filippinska. Phimpas nationalitet kunde inte

bekräftas på plats men det finns en möjlighet att han är thailändare. Om han visar sig vara en utländsk medborgare kommer han att sättas i förvar i avvaktan på utvisning.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Värd för Dövidrottsspielen 2025 spikat

26 oktober 2023

Foto: SDI

Svenska Dövidrottsförbundet har officiellt meddelat via sin hemsida att 2025 års Dövidrottsspel kommer att äga rum i Malmö och Lund under Kristi himmelfärdshelgen den 29 maj - 1 juni. Spelen kommer att arrangeras av SK Lundia och IK Scania i samarbete med Svenska Dövidrottsförbundet.

År 2025 har IK Scania har 100-årsjubileum medan SK Lundia fyller 40 år och de har därför beslutat om att fira gemensamt genom att vara värdar för Dövidrottsspielen 2025.

De preliminära SM-tävlingarna under spelen inkluderar bangolf, boule, bowling, discgolf, futsal, golf, orientering och padel.

Ordförande för IK Scania, Emma Tietze, uttryckte sin glädje: "Vi ser fram emot att välkomna idrottare från hela Sverige för att delta i olika idrotter och skapa oförglömliga minnen tillsammans. Så spara datumet, för vi ses 2025 i Dövidrottsspielen!"

Linda Ljunghäger, ordförande för SK Lundia, delade sin entusiasm över samarbetet: "Vi ser fram emot att arbeta hårt för att göra Dövidrottsspielen 2025 fantastiskt."

Huvuddelen av tävlingarna kommer att äga rum i Malmö, där även Förbundsstämman och Dövidrottsgalan planeras att äga rum. Svenska Dövidrottsförbundet välkomnar samarbetet och ser fram emot evenemanget.

Förutom tävlingarna planeras workshop och föreläsningar. Mer information om tävlingsplatser, inbjudningar och logi kommer senare. SDI kommer att skapa en egen undersida på deras hemsida med information om Dövidrottsspelen och de ska se över möjligheten till att göra direktanmälan via denna sida.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com